

kenään ristiriitaisen tunnesiirron modaliteetin pohjalta. Toisaalta painotetusti asiallisuuteen pitäytyvä ja neutraali esitystapa, jota vielä tukee lähetystä kokonaisuudeksi sitova rauhallisesti ja luotettavasti esiintyvä uutisankkuri, on omiaan herättämään katsojan uinuvan sympatian, auktoriteetin ja luotettavuuden kaipuun. Luotettavuuden tuntua lisää vielä autenttisuuden illuusio: kamera on aina siellä missä tapahtuu. Toisaalta uutislähetykset voivat kuitenkin vieraannuttaa katsojan. Maailman tapahtumat virtaavat silmien editse noin puolessa tunnissa vain muutamien minuutin pituisina pätkinä. Uutiset ehditään vain näkemään, niiden sisältöä on vaikea työstää. Uutiset jäävät irralleen omasta kokemukseperspektiivistämme. Niitä katsotaan mutta ne eivät kosketa.

Edellä olevan perusteella voitaneen sanoa, että psykoanalyttinen rekonstruktio ei näytä tuovan esiin mitään kovin uusia ja mullistavia perspektiivejä uutistutkimuksen käyttöön. Pikemiksen kyseessä on tuttujen asioiden uudentyypisistä selitysmekanismista. Oikeastaan vielä vähemmän uutuuden viehätystä löytyy kirjaan sisältyvistä muista elokuvan ja television laji- ja ohjelmatyyppien katselutilanteelle luonteenomaisen elämysprosessien tarkasteluista. Muina tulkinnan kohteina ovat italowesternit sekä tv:n lasten- ja perhesarjat. Lukijalle jää jopa monin paikoin vaikutelma, että kyse on mainittujen ohjelmatyyppien melko väkinäisestä ahtamisesta sovellettavan tulkinta-apparaatin puitteisiin.

Psykoanalyttikon vastaus kysymykseen, miksi televisio on vallannut aivan keskeisen osuuden vapaa-ajastamme, on television institutionalisoituminen psyykkisen ahdistuksen regressiiviseksi purkukanavaksi. Kysymykseen, mistä kasvanut regressiopaine juontuu, saadaan vastaukseksi vain viittauksia yhteiskunnan lisääntyvään atomisointumiseen.

Tämä on melkoinen pettymys kirjassa, joka nimenomaan pyrkii tulkitsemaan kokonaisyhteiskunnallisten prosessien ja arkielämän muutosten vaikutuksia yksilöiden psyykkiin reaktiotapoihin ja elokuvan/television standardisointuneita massakulttuurituotteita institutionalisointuneina psyyken rasitteiden purkukanavina.

Lisäksi tällainen asetelma näyttää tuottavan tekstin "tuoteanalyysiin" turhan moralisoivia sävyjä.

Tuomo Sauri

Opinnäytteitä

HELSINGIN YLIOPISTON TIEDOTUSOPIN LAITOS

1982

HARA, Ilvri Annikki: Organisaatioviestinnän tutkimus Musiikki Fazerilla (julistettu salaiseksi).

HIILOSVUO, Maija Kaarina: Peruskoulun ala-asteen oppilaiden lehtien lukeminen.

KORRI, Jane Elisabet: Suomalaisten joukkoviestintäkulutus.

KORVENOJA, Pekka Henrik: Yleisön MTV:n ohjelmiin kohdistama puhelempalaute.

LEPPÄNEN, Heikki: Joukkoviestinnän seuranta ja työpaikkayhteisö.

TYRY-SALO, Satu Leena: Virkakielen piirteet ja niiden periytyminen sanomalehtiartikkeleihin.

TAMPEREEN YLIOPISTON TIEDOTUSOPIN LAITOS

1982

AALTO, Jyrki: Mikä on tunnettua, ei ole vielä tiedostettua eli työttömyyttä koskeva kirjoitelu Aamulehdessä, Helsingin Sanomissa ja Kansan Uutisissa 1974, 1978 ja 1981.

ALAÄNKO, Jyrki: Ilmaislehdet. Ilmaislehtien synnystä ja ilmoituskilpailusta sanomalehtien kanssa Suomessa.

BRAX, Anne & VUORINEN, Päivi: Journalistisen vapauden rajoista. Näkökulma journalistisen työn entoihin porvarillisessa yhteiskunnassa.

LUOSTARINEN, Heikki: Taiteilija - taistelija - seikkailija. Myytti suomalaisesta sanomalehden toimittajasta.

LUOMA, Sirpa: Informalismin tulo Suomeen. Taide- teoksen teoriaa ja lehdistön kuvataidekritiikin tarkastelu vuosilta 1958-1962.

RANTALAINEN, Jarmo: Yhdysvaltalaisen antikommunistisen joukkoviestinnän sosiaalitieteellisistä perusteista.

SAVOLAINEN, Eija: Uutisen käsitteestä ja uutisteoriasta uutistutkimuksen valossa.

TÖRRÖNEN, Eeva & VESANDER, Ulla: Syöksylaskijoita kaikki tyynni. Nuorisokulttuurien ja kulttuuriteollisuuden tarkastelua.

uutta kirjallisuutta

FINNISH films 82 = Films Finlandais 82 / Cd.
Hellevi Reinikainen. - Hki : The Finnish Film
Foundation, 1982. - 52 p. : ill.
ISBN 951-9349-24-3

HEMANUS, Pertti
Uusi paradigma vai seireenilaulut / Pertti
Hemänus. -
Tiede & edistys 7(1982)1, ss. 67-71, 60.

J.V. SNELLMAN ja sanomalehdistö : Kuopiossa
6. ja 7.2.1981 järjestetyn Snellman -seminaarin
alustukset. - Hki : Suomen sanomalehdistön his-
toria -projekti, 1981. - (2), 91 s. - (Julkai-
suja, ISSN 0357-007X ; 19).
ISBN 951-95239-8-9

KALKKINEN, Marja-Leena
TV-lupamaksujen ja sanomalehtien tilaushintojen
kehitys vuosina 1958-1961 / Marja-Leena Kalkki-
nen. - Hki : Yleisradio, 1982. - 7 s., liitt. :
taul. - (Suunnittelu- ja tutkimusosasto, suun-
nittelumuistio ; 1/82).

KARTTUNEN, Simo
Aikakauslehdistön kehittämävaihtoehdot 1980 -lu-
vulla / Simo Karttunen, Sirkka Manni-Loukkola,
Timo Siivonen. - Espoo : Valtion teknillinen
tutkimuskeskus, 1982. - VII, 106, 10 s. : taul.-
(Graafinen laboratorio, Sarja B, SITRA, ISSN
0355-1989 ; 68).
ISBN 951-563-060-6

KELLES-VIITANEN, Anita
Sanaton viestintä ja sen kulttuurisidonnaisuus /
Anita Kelles-Viitanen. - Hki : Mainos-TV, 1982. -
(2), 38 lehteä : kuv. - (MTV:n viestintäraportte-
ja, Sarja A, ISSN 0356-5912 ; 1/1982).
ISBN 951-9463-26-7

KYTÖMÄKI, Juha
Lasten television katselusta, radion kuuntelusta
ja harrastuksista / Juha Kytömäki, Osmo Mietti-
nen, Rauno Parikka. - Hki : Yleisradio, 1982. -
(Suunnittelu- ja tutkimusosasto, Sarja B, ISSN
0357-5179 ; 5/1982).
ISBN 951-43-0239-7

MATTSON, Kaj-Peter
Viestintäteknologiaan ja erityisesti yleisradio-
satelliitteihin liittyvät oikeudelliset ongel-
mat / Kaj-Peter Mattson. -
Oikeus 11(1982)2, ss. 108-118.

MIETTINEN, Jorma
Newspaper Readership : Finns Diligent News-
paper Readers / Jorma Miettinen. - Hki : Uni-
versity of Helsinki, 1982. - (2), 23 p. : fig.,
tab. - (Department of Communication, Serie 1A,
ISSN 0357-5160 ; 1/82).
ISBN 951-45-2591-4

NIINILUOTO, Ilkka
Realismi vs. praksismi - reunahuomautuksia kes-
kusteluun marxilaisen tiedotusopin tutkimus-
perinteistä / Ilkka Niiniluoto. -
Tiede & edistys 7(1982)2, ss. 139-151.

NURMI, Seija
Televisio-ohjelmiston rakenne ohjelmatyypeit-
tään ja alkuperämaittain vuosina 1977-1979 se-

kä toimintavuonna 1979/80 / Seija Nurmi, Raija
Parkkonen. - Hki : Yleisradio, 1982. - (2),
32 lehteä, liitt. : taul. - (Suunnittelu- ja
tutkimusosasto, Sarja B, ISSN 0357-5179 ; 1/
1982). -
ISBN 951-43-0235-4

OKSANEN, Matti
Television ja radion vaalikeskustelut ja niiden
vaikutus presidentinvaaleissa 1982 / Matti
Oksanen. - Hki : Yleisradio, 1982. - (2), 75 s.
: taul. - (Suunnittelu- ja tutkimusosasto,
Sarja B, ISSN 0357-5179 ; 4/1982). -
ISBN 951-43-0238-9

RÖNNBERG, Margareta
TV - hot eller resurs / Margareta Rönnberg. -
Nya Argus 75(1982)4, ss. 70-74.

VARIS, Tapio
"Kolmas maailmansota" ja arkitietoisuus / Tapio
Varis. -
Teoksessa: *Uhkaako kolmas maailmansota*. - Hki :
Helsingin yliopiston kehityksmaainstituutti,
1982. - pp. 3-23.

WOLF-KNUTS, Ulrika
Finsk Tidskrift register. Tom. 102-199/200.
1927-1976 / Red. av Ulrika Wolf-Knuts. -
Åbo : Åbo Akademi, 1982. - 228 s. - (Historiska
institutionen, Svenska Litteratursällskapet i
Finland, Pressforskningsprojekt, ISSN 0039-6842
; 4).